

Geometria de l'espai interior

ANNA CARRERAS

Primera novel·la de l'editora i escriptora Helena Guilera (Barcelona, 1993), *L'escuma* és, en paraules de Míriam Cano, "una metàfora sobre el desig, l'atracció, la mort i la vida mateixa". Amb una cita introductòria de Virginia Woolf –"Tot està en funció de la distància, de si tenim les persones a prop o lluny"–, Guilera reflexiona sobre la geometria de l'espai. Des d'un estil hermètic i alhora líric basat en l'aforisme i la semàntica astronòmica de la llum, les estrelles i els forats negres, l'autora –com la Lucía, una de les protagonistes de *L'escuma*– diu "el viure de les estrelles amb la familiaritat de qui es prepara l'esmorzar".

L'escuma és una obra coral de trama inconnexa. Coneixem en Juli, un acordionista que no recorda cap nota; la Lucía, una astrofísica especialitzada en forats negres que es debat entre el record d'una pèrdua i el futur incert; la Blanca i l'Esteve, que no troben la manera de tirar endavant, i el Sergi, un home magnètic que arrossega tots els altres a un espai negre. Si, d'una ban-

da, cal destacar la bona escriptura que gasta Guilera, la metàfora permanent, l'estil elevat i el llenguatge treballat, també val la pena destacar la dificultat d'interpretació d'una novel·la que, com passa en moltes *opera prima*, pretén demostrar tot el que sap l'autora. La complexitat, en aquests casos, sotmet la lectura, dificulta la fluïdesa i entorpeix el plaer de la comunicació. L'escriptura aparentment automàtica de Guilera, l'atmosfera bromosa i un pèl surrealista, contrasta amb l'organització clàssica d'un seguit d'escenes, de flaixos, de percepcions a partir de capítols breus amb any, mes i lloc, és a dir, en format dietari però sense la primera persona narrativa, sinó amb una veu exterior, tampoc omniscient, més aviat filosòfica.

Una dissecció precisa de l'amor

La novel·la és plena de referències musicals. Com diu l'autora en un annex final, la música és "font inescotable d'atmosfera, temperament, tensió i ritme, sense la qual aquesta història no seria". Potser el problema és que *L'escuma* no acaba de definir bé ni l'atmosfera, ni el temperament, ni la

GETTY

L'ESCUMA
HELENA GUILERA
EDICIONS DEL PERISCOPI
244 PÀG. / 18,50 €

tensió, ni el ritme. El que sí que hi ha és una dissecció precisa de l'amor i, en conseqüència, del desamor. I aquí potser sí que Helena Guilera recorda una mica el pensament romàntic de Sally Rooney, en la mesura que també proposa que el dolor forma part de l'amor i que la naturalesa de la intimitat conté vulnerabilitat: "Era fàcil llegir l'amor en aquest fondre's en un sol cos. L'amor que complementa i completa, elàstic, capaç d'encaibir tots els anys i els viatges i tot". Però aquests moments de pre-

sumpta senzillesa verbal són escadussers, ja que tot seguit el llenguatge es torna a recargolar: "És possible que l'entrellaçament quàntic arrelhi més al fons de les relacions localitzades entre aquest parell de quantons i aquell altre". Crec que una narració ha de ser una balança en equilibri entre l'expressió i la comunicació. Avantguardista, Guilera expressa un món, el seu, farcit de metàfores, dobles sentits i jocs verbals, però en el meu cas *L'escuma* no m'ha comunicat gairebé res. ♦♦

LOUISA MAY ALCOTT
Donetes
Traducció de MAR VIDAL

Per fi arriba l'esperada
segona part de

Donetes

de
LOUISA MAY ALCOTT
per primera vegada
en català

LOUISA MAY ALCOTT
Aquelles donetes
Traducció de MAR VIDAL

El jardí secret de VIENA